

50% úspora petroleje. K použití professorem dr. Erhard. Langem vynalezeného

REFORM-PETROLITHU

může jeden každý svou obyčejnou lampou petrolejovou, bez vší mechanické změny, docílit světelného výkonu 70 normálních svíček, jakýž poskytuje

ŽÁROVÉ SVĚTLO PLYNOVÉ.

NÁVOD: Vyčisti důkladně lampu, vtáhni nový knot, vhod jeden náboj „Reform-Petrolithu“ do pánve petrolejem naplněné a po 6—8 hodinách docílíš nejkrásnějšího světla, jako žárového. Po provedení lučebního rozboru vyjádřili se vhlasní odborníci o tomto výrobku, že jím vyvolané světlo nikterak nedráždí číry oční, a že je tudíž i se stanoviska zdravotního dlužno vřele doporučit.

Nebezpečí výbuchu vyloučeno.

Před bezcennými padělkami se varuje. Cena původní zkoušky, dostačitelé asi na 6 neděl a obsahující 10 nábojů 1 korunu. Původní balení stačí na několik měsíců, 40 nábojů 3 koruny.

Kdo zašle předem 1 K (také v poštovních známkách), obdrží 10 nábojů franko (vyplacené) na každou poštovní stanici.

Prosí se o zřetelné psaní adresy, aby se mýlky nestaly.

Hlavní sklad pro Čechy, Moravu a Slezsko:

Eduard Zlatý, Teplice-Senava (Čechy).

Překupníci za značného výdělků se hledají.

ODEBÍREJTE praktickou příručku ILLUSTROVANÝ ZEMĚPIS VŠECH DÍLŮ SVĚTA.

Pomocí řady odborníků vydává Dr. FR. MACHÁT.

UJDE U 30 SEŠITŮ PO 64 HÁL.

30 BAREVNÝCH OBRAZŮ A MAP.

MNOHO SET ILLUSTRACÍ.

Odebírat lze v každém knihkupectví.

Žádejte 1. sešit na ukázkou!

NÁKLADEM ZEM. ÚSTR. SPOLKU JEDNOT UČITEL. V KRÁL. ČESKÉM.

V KOMISI KNÍHKUPECTVÍ :: JOSEFA RAŠINA v PRAZE VII.

Dosud vyšlo 14 sešitů.

Divadelní kukátka, binokle, tlakoměry, teploměry, brejle i skřipce různých vzorů, jakož i veškeré zboží optické, dále rýsovací školní a přesná technická, vytahovací pera, nulátka atd. ve velkém výběru a v cenách nejnižších doporučuje

B. HAUSNER,

optik c. k. oční kliniky a stálý přísežný znalec c. k. zemského soudu

PRAHA, jen Ferdinandova třída, Platýž.

Illustrovaný cenník zdarma a franko.

UNIE, PRAHA.

ALPSKÝ VĚSTNÍK

ORGÁN

ČESKÉHO ODBORU SLOVINSKÉHO ALPSKÉHO DRUŽSTVA

ALPSKÝ VĚSTNÍK vychází prvního dne každého měsíce, vyjímajíc červen, červenec, srpen, září, a zasílá se členům českého odboru slov. alpského družstva zdarma. — Předplatné na rok 3 K, pro členy klubů turistických 2 K. — Věstník vydává český odbor slov. alpského družstva řízením Dra. Bohuslava Franty na Smíchově, Ferdinandovo nábřeží č. 12, a Dra. Viktora Dvorského v Praze, Lipová ul. č. 14. — Dopisy týkající se administrace Alpského Věstníku budtež adresovány: Praha-III., Kampa 513. — Zakládající členové odboru platí 60 korun jednou pro vždy. Skuteční členové platí ročně 6 korun (první rok kromě toho 2 koruny zápisného). Příspěvky peněžité zasílají se českému odboru slov. alp. družstva v Praze 1947-II.

ČÍSLO 8.

KVĚTEN 1910

ROČNÍK XII.

Průvodce po slovinských Alpách.

Jeden z předních úkolů našeho družstva je starati se, aby se českému obecnstvu dostalo spolehlivých průvodců po slovanských horách, příruček psaných netoliko jazykem, ale také duchem českým na základě původního materiálu — ne tedy pouhých kopií průvodců cizích. První naše publikace nemohly ovšem míti jiný ráz než povšechně informativní, z části i agitační, neboť bylo třeba seznámiti nejprve české čtenářstvo s alpským hnutím vůbec a poukázati na horstva slovanská. Avšak již v publikaci „Savišské Alpy“ (1900) a v díle „Julské Alpy“, vydaném r. 1902, budovalo se na pevném podkladu ustálené a společensky vžitě organisace, na bohaté řadě vlastních zkušeností.

V nejbližší době přeložíme členstvu českého odboru a ostatnímu obecnstvu, pokud se zajímá o slovanský jih, novou publikaci: „Slovinské Alpy. Průvodce po alpských zemích slovinských, Krasu a Přímoří“, která znamená netoliko nový krok na vyčtené dráze, nýbrž dovršení doby přípravné, přechod k velkému, soubornému dílu.

K vydání této knihy, jejíž potřeba byla již všeobecně uznávána, spojily se dvě korporace: Český odbor slovinského alpského družstva a Nakladatelské družstvo spolku českých spisovatelů „Máj“. Naší starostí bylo opatřiti od řady spolupracovníků (v celku 25) původní materiál, z největší části získaný autopsií, nakladatelství pak převzalo závazek nebáti se nákladu na účelnou výpravu knihy a doprovod mnoha plánů a náčrtků. Nejlepší obraz o rozsahu a uspořádání nového průvodce poskytně čtenáři stručný přehled zahrnuté látky.

Průvodce dělí se podstatně ve tři části. První, všeobecná, podává povšechné informace o slovinských zemích, o přípravě na horské tury a přináší též vhodně sestavený slovníček nejdůležitějších slovinských výrazů a frází, určený těm, kdo přicházejí do slovinských krajin po prvé. K této části pojí se stať o p ř í j e z d e c h, v níž jsou stručně probírány hlavní tratě spojující české země se slovinskými horami. Jsou to zejména tratě Praha—Linec—Selztal—Sv. Vít—Celovec, Linec—Salzburg—

Gastýn—Špital—Bělák, Sv. Vít—Bělák, Zeltweg—Sp. Dravograd, Videň—Štýrský Hradec—Lublaň. Kdo nechce cestou do slovinských zemí podnikati delší odbočky, nýbrž jen zastaviti se v některé z významnějších stanic, tomu postačí látka v „Příjezdech“ obsažená úplně i není třeba, aby si kupoval zvláštní příručky.

Vlastní průvodce po slovinských zemích je rozdělen ve dva hlavní odstavce: I. Údolní stanice, vycházky a výlety. II. Horské tury. První z nich je věnován jednak turistům, kteří přicházejí do slovinských zemí po prvé a projíždějí jimi třeba jen letmo, jednak hostům v jednotlivých letních sídlech. V tomto odstavci jsou podrobně vylíčena údolní místa a popsány všechny procházky a výlety, pokud je nelze zařaditi pod pojem vlastních horských tur, tedy takové, jež nevyžadují zvláštní výzbroje ani cviku. Pro snazší přehled rozdělena celá oblast ve 12 hlavních a 12 pobočných směrů a to tak, že s malými výjimkami popisují se tratě od severu na jih, tedy směrem, který vyhovuje většině návštěvníků.

První směr zahrnuje Bělák s okolím, trať do Jesenic, Bled, Bohinj, údolí Bače se Sv. Luciji, střední Soču, Gorici s okolím a státní železnici do Terstu s popisem tohoto města. K tomu se pojí odbočky do Ajdovščiny a Videmu a jižní dráha z Gorice do Terstu.

Druhý směr vychází rovněž z Běláku a vede přes Trbiž Kanalským údolím do Pontebby a dále přes Chiuseforté, Rezjutu a Videm do Benátek. Obsahuje též stručný popis Benátek a odbočky do údolí Zilského, Raccolanského a do Rezje.

Třetí směr sleduje jižní dráhu z Běláku do Mariboru, čtvrtý jde z Trbiže predelskou silnicí do Koritnice, kotliny bolecké a podél Soče do Sv. Lucije. K němu se pojí odbočka do Trenty.

Pátým směrem jdeme z Trbiže přes Kranjskou Goru a Jesenice po Sávi do Lublaně. Při tom popsána také Lublaň s okolím. Šestý směr je spojovací trať Celovec—Pod Rožicó s pobočným směrem Borovlje—Ljubelj—Tržič—Kranj.

Šedým směrem vede nás známou cestou z Kranje do Jezera a přes Železnou Kapli do Sinče Vasi. V osmém směru vnikáme do Saviňských Alp od jihu, z Lublaně přes Kamnik, v devátém pak od východu z Celje přes Rečici a Ljubno.

Desátou tratí obracíme se do končin krasových z Lublaně do Logatce, Postojny a Divače a dále jižní drahou do Terstu; jedenáctý směr ukazuje cestu do Rjeki, posléze dvanáctým přejíždíme z Divače celou Istrii až do Pulje. Pobřeží Istrie zahrnuto je ve dvou zvláštních kapitolách: záliv Terstský a Kvarnerský, v nichž pojednáno také o Brionech, Čresu, Lošinji a Rabu.

Druhý hlavní odstavec „Horské tury“ je uspořádán dle jednotlivých pohoří a obsahuje všechny výstupy a přechody od snadných a obvyklých až k nejtěžším a zřídka kdy prováděným. Saviňské Alpy tvoří jeden celek; podobně Alpy Karnské a Zilské (pokud mají slovinské obyvatelstvo) spojeny v jednu kapitolu. Karavanke dělí se ve dvě části (východní a západní). Julské Alpy jsou pak popsány v šesti od-

dílech (dle skupin). K tomu se druží stručné pojednání o Julských předhorách a výstupech v Krasu.

Veliká péče byla věnována výpravě knihy, mapám a obrazcům. Na prvním místě třeba se zmíniti o pětibarevné přehledné mapě v měřítku 1 : 750.000, provedené dokonale c. a k. vojenským geografickým ústavem ve Vídni. Mapa zhotovena dle návrhu geografického ústavu české university a na základě správného slovanského názvosloví spracovaného prof. drem Machátem. Tato mapa sama znamená význačný krok k emancipaci od cizojazyčné produkce kartografické komolící slovanské názvy, a bude jistě s povděkem uvítána všemi, kdož se zajímají o slovanský jih.

K usnadnění přehledu, namnoze však též k orientaci při cestě samé vyhotovena řada spolehlivých náčrtků. Uvádíme jen: přehled listů speciální mapy 1 : 75.000, železniční spojení Čech se zeměmi slovinskými, hlavní komunikační směry v slovinských zemích, Bled s okolím, náčrtek Alp Saviňských, dva náčrtky Karavanek, nástin, skupiny Višské, Mangartské, Kaninské, Razorské, Krnské, Triglavské, zvláštní skizzy pro masiv Triglavu a hřeben Černé Prsti, plány Lublaně, Terstu a Rjeki, okolí Gorice a Terstu a j.

Dále připojeno mnoho profilů horských a panoramat. Tyto obrazce poslouží výborně údolnímu turistovi, aby okamžitě zjistil správná jména hor, před nimiž stojí, lezci pak ukazují směr výstupu, což pro předchozí orientaci nelze dosti oceniti.

Není pochyby, že novému průvodci dostane se mezi naším členstvem dobrého přijetí a že každý poznav jeho přednosti, neopomine doporučiti jej v kruhu svých známých. Členům českého odboru bude průvodce prodáván ve snížené ceně.

Na úspěchu, jakého průvodce po slovinských Alpách dozná v kruzích turistů, bude záležeti rozhodnutí otázky, může-li se nakladatelství odhodlati k vydávání revidovaných příruček v kratších lhůtách a to nejen pro slovinské země, nýbrž i pro jiná slovanská horstva, pro pásmo Dinarské a Karpaty. A toho je si zajisté co nejvřeleji přát.

*

Maja Vála.

Črta z černohorskoturecké hranice.

Dr. Jiří Čermák.

Nástěhovali jsme se na Rikavac se vším majetkem. Bylo ho na dva koně, a ti měli na strmých sněžích a na balvaništi pod sedlem Čafa Mala co dělat, než vše, zejména choulostivé fotografické desky, ve zdraví od Kostiče přenesli. Teď odpočívala řada pytlů na trávníku, obklopena davem sběhnuvších se obyvatel Rikavackých; drobní koníci, zbaveni tíhy, obrátili se nazpět, a za nimi, po obvyklém obřadném objetí a polibku, odcházel od nás vážným krokem, s puškou na rameni, náš došavadní hostitel, zatrebačský Arbábas (Albánec) Luka Tomi. Srbské

*

obyvatelstvo Rikavackých salaší dávno asi nevidělo řádného cizince, a zasypávalo našeho dragomana, podgorického Djoka Perkoviče nezbytnými litaními otázek, z nichž prvá: „Odklen si?“ (odkud jsi?) nahnala nám husí kůži a donutila nás k útěku. Během několika týdnů, které jsme trávili na svobodné půdě Černé Hory, znali jsme již z paměti přesný pořad otázek, jimž nás podroboval každý mimojdoucí tak svědomitě, jako vyšetřující soudce, a uvažovali jsme vážně o tom, že na příští cestu srbským krajem se opatříme tištěným nationalem, který pro ušetření času budeme rozdávati na potkání. Ostatně, jiná země, jiné zvyky; zdá se mi asprň, a snad se nemýlím, že protivné a dotěrné (s našeho stanoviska) vyptávání se jest jistou formou zdvořilé pozornosti vůči každému člověku (t. j. muži), zvláště cizinci; neboť nejednou, když jsme byli hosty v zakouřené salaši, každý nově přichozí, jenž nám nevěnoval zvědavou pozornost, byl ihned hospodářem plíněn — „hle, vidíš hosty zde, zašto jih nepitaš?“

Zanechali jsme Djoka i se zavazadly osudu a vytratili jsme se s přítelem dr. Dvorským tiše k břehům jezera. Nevelké jezero v příjemné zelené kotlině, nesoucí zřejmé stopy glacialní činnosti, připomíná svým rázem i okolím alpská jezera, jen s tím rozdílem, že zde při jezeře je rozptýleno několik bídých salaší tam, kde v Alpách by byl přepychový hotel. Skvostná scenerie krajinná jeví se nám od severových. konce jezera, kde za ním v pozadí jeví se strmý skalnatý okraj krasového plateau Kostiče a Širokaru; ještě nádhernější, vystoupíme-li poněkud do severních svahů kotliny a hledíme k jihu, kde za jezerem, nad bukovými lesy vyčnívá ostrá pyramida Maje Vily. Neméně zajímavě je sledovati rozdíl forem povrchu půdy na severu a severozápadu jezera, kde přímo bije v oči svými protivy styk vápencové, krasové půdy s břidlicemi, nepropustnými vodě.

Shromáždění domorodců nás hlučně uvítalo, když jsme se z obchůzky navrátili a kapetan nabídl nám opuštěnou salaš k ubytování. Přijali jsme vděčně, odpadly nám tím velké starosti o postavení stanu. Za krátko s pomocí několika párů příčinlivých rukou byli jsme domácími pány v chalupě, jež sestávala z nízké, oválné kamenné ohrady, zakryté z poloviny prkennou střechou. Na postavení druhé polovičky střechy se už prken nedostalo. Měli jsme za to vzdušný byt; pod krytou částí salaše rozprostřeli jsme na podestlanou trávu stan a upravili jsme tím ložnici, chráněnou před deštěm; v nekrýtem popředí zřídili jsme pod širým nebem ohniště a měli jsme tu výhodu, že nás dým netrápil. Doutnající dřevo k založení ohně přinesla djevojka ze sousední salaše; výbornou večeři poskytla nám polévka a maso z konzervových zásob. Za soumraku seděli jsme spokojeni s výsledkem denní lopoty — přišli jsme toho dne vlastně až z tureckých Selců — na zdi našeho katunu (salaše), pokuřovali jsme klidně svoje cigarety z výtečného albánského tabáku, naslouchali praskotu ohně a hleděli do tiché krajiny kterou objímal stále hustší soumrak, až tma pohltila dolinu i s jezerem, nechávajíc jen tušití obrysy okolních hor na hvězdnatém obloze. Tu a tam při rozptýlených katunech probleskuje z temnot oheň, ozvěna nese z povzdálí tlumený, zoufale jednotvárný zpěv, do něhož vpadá téhlé

volání, jak dva pastýři s protilehlých straní spolu klidně besedují přes celé široké údolí.

Spali jsme tak sladce, že se nám ještě ani v 7 hod. ráno nechtělo vstávati. Bylo zamračeno, na déšť a v boudě pod stanovými příkrývkami příjemné teplo. Teprve když se počaly trousiti návštěvy, — zahájil je pan kapetan — vytratili jsme se pod záminkou, že musíme přinést „do kuchyně“ vodu, a šli jsme k prameni, ve svahu nad jezerem, as čtvrt hodinky od našeho příbytku vzdálenému. Než jsme se vrátili, uvařil Djoko rýži v mléce a sehnal někde šest vajec. Prál bych každému, aby na vlastní oči viděl, jak nám k obědu chutnala vejce sázená na rozžhavený olej zbylý od sardinek; studená rýžová kaše byla přímo velkolepá, a Djoko se zálibně usmíval, když jsme jeho výrobku vzdávali zaslouženou chválu. Když déšť po poledni ustal, pozorovali jsme na džadě v protější straní nad jezerem řadu soumarů, těžce zatížených; to Guinjci vezou obilí tudy na prodej do Černé Hory. Večerní soumrak zastihl nás v pilné práci při březích jezera, jak do zkumavek, naplněných líhem, lovili jsme všelikou havěť k účelům, nepochopitelným prostým domorodcům.

Po studené noci, kdy v naší chatě — správněji verandě — klesl teploměr na 12° C, nastalo slibné jítro, 11. července 1908. A poněvadž bylo naším cílem, pokud možno důkladně poznati pohraniční kraj, zaslíbili jsme tento dne výstupu na Vilu, jež zdvihá se do velehorské výšky, nad 2020 m přímo nad Rikavcem (jezero 1327 m), těsně na hranicích a musí býti zajímavá i svým výhledem do nedaleké Vys. Prokletije.

Brzy po šesté hod. z rána opustili jsme — dr. V. Dvorský a pisatel — svého „nani“ (tatíka) Djoka a vydali se na cestu. Nedaleko za salaší na pokraji bukového lesa objevili jsme „džadu“ (pěšinu), která nás vyvedla lesnatým svahem na krasovou krabatinu pod Vilou. Ježto se zde cesta trať, obracíme se přímo k cíli, a po stupňovitých „ravnatých“ skalách jižního hřebene blížíme se zvolna k vrcholu. Poslední kus cesty po hřebeni stěžčovala nám zuřivá vichřice, jež při teplotě 7° C pronikala až do kostí.

Za to rozhled s Vily naše útrapy odměnil. Nazpět k sz. zříme nad klidným Rikavackým jezerem široké zvlněné plateau Širokaru se zasněženými vrcholky; blíže, na z. a jz. hrbolatá krasová pustina prostírá se přes Velkou Kostiču a zdvihá se na jihu v našem sousedství v mohutnou baštu Maja Plunterit, jež z části nám zakrývá obzor. V levo od zakřiveného hrotu Maje Plunterit lemuje obzor Albanské Alpy, divoce rozeklané věže, proryté sněhovými kouty, jichž firny se v záři dopoledního slunce blyští, — Prokletija. Dlouhý její tah zakrývá téměř celou čtvrtinu obzoru. K východu konečně bloudí zrak lesnatými úvaly nepřístupného a neznámého kraje Plavy a Gusinje. Stáli jsme na hranici — vrchol Vily je rozhraním mezi Černou Horou a Tureckem — hleděli jsme do dálky zadumaně a nemohli jsme odtrhnouti zraků od nádherného panoramatu, jež se tak vábně před námi rozvílo. Zdaří se nám někdy proniknouti do těch krásných, dosud neznámých hor Prokletije, která se nám v plném hyření svých puvabů zde skoro na dosah odha-

luje? Abychom si aspoň něco trvalejšího odnesli z krásného rozhledu, Dvorský fotografuje a já skřehlými prsty skizzuji do zápisníku část vyhlídky na jv.

Konečně zahrnala nás zuřivá vichřice do závětří mezi balvany, kde při dobrém painu dohodli jsme se o další cestě. Ježto výstup provedli jsme (za 2 a půl hodiny) po jižním hřebenu, sestoupíme nyní po severním až na sedlo mezi Vilu a Plunterit, načež již nějak další cestu nazpět si najdeme. Hřeben přešli jsme hladce; teprv při sestupu od sedla k záp. do širokého karu mezi oběma horami musili jsme užiti trošku alpistické techniky na strmých stupních, sněžných polích a ssutkových svazích. Brzy kráčeli jsme zase vlnitým, nerovným krasovým terrainem směrem ke katunu Studenica.

Již delší chvíli budilo naši pozornost podivné, příšerné skučení a vytí, jež z daleka k nám vítr zanášel, a jež souhlasně s tím, jak jsme se k salašim blížili, vzrůstalo v hrozný (v pravém slova smyslu) řev. Z opatrnosti prohlédli jsme, zda máme revolvery v pořádku, a pak, nevyrušující se z pochodu, pátrali jsme cestou po příčině. Brzy jsme zjistili, že pekelné skřeky vycházejí z nitra jedné ze salašů, kol níž se kupil hlouček domorodců. Pochopili jsme: sem zavítala smrt, a ženské „kukají“, kvílí nad mrtvolou; jakýs momak (hoch), pasoucí nedaleko ovce potvrdil naši domněnku, sděliv s námi, že „umřela jedna žena“. Nezdrželi jsme se (s ohledem na svoje civilisované uši) a spěchali jsme mírným svahem stupňovitou řadou skalních dolin, z nichž v některých ještě ležel sníh, těsnou stezkou podél úpatí Vily. Ještě dlouhou dobu nesl za námi vítr křik truchlících, naplňující ozvěnou horská zákoutí. Za sestupu bukovým lesem potkávali jsme již skupiny lidí, ubírajících se k pohřbu na Studenický katun.

Krátce po poledni vyšli jsme z lesa, před námi se rozevřela tichá kotlina Rikavacká s temnou hladinou jezerní a svěže zelenými pastvinami, od nichž ladně odrážely se vápencové svahy okolní a drobné katuny z bělavého kamení; brzy jsme mezi nimi vypátrali svoji residenci a zaměřili k ní své kroky. Djoko nás už netrpělivě čekal, neboť uchytil nám překvapení: koupil od jakéhosi kluka sedm pstruhů (po 10 hal.) a uvěřil nám je v kyselém mléce. Náš jásot nad tím byl hlučný, ale měl svoji příčinu. Djoko se vyznamenal, pstruzi byli delikátní.

*

Tři dny samotářství na planině Rílské.

Fr. G. Rambousek.

Na svých předešlých toulkách Rílskou planinou vracel jsem se vždy večer dolů — mezi kruh svých milých známých, abych nazítlí se vydal poznovu po zdoluhavé cestě po Bistrici, která je přece však jednou z nejlepších a nejkratších cest na Musallu. Tentokrát však umínil jsem si zůstatí delší dobu nahore, abych měl více volného času k výstupům a k sbírání.

Můj příjezd do Čamkorije byl uvítán obvyklým deštěm, tak obvyklým, že jsem se pranic nedivil, když lilo i nazítří a když déšť neustával ani po 4 dnech.

Proviantu jsem si přivezl zásobu už ze Sofie, máje dosti trpkých zkušeností z dřívějšíka; opatřil jsem si také „billet“ k nocování na vojenských postech pohraničních („billet“ pro cestu nahoru byl letos úplně zbytečným), a při jedné toulce v okolí Carské Bistricy potkal jsem v stejnokroji „cárského činovníka“ — svého přítele botanika Slavíka. Překvapil mne a potěšil; našel jsem v něm společníka, neboť jsem byl zase úplně sám. Zavedl mne do carského letohrádku a tam jsme umluvili společný výlet nahoru: doprovodí mne, nechá mne nahore a zase pro mne přijde. Při tom sice přšlo, ale smluvili jsme už odchod na odpoledne, abychom dorazili zatím do druhého carova dvorce Sitnjakova.

Po rychlém obědě jsem složil svá zavazadla a s thumokem napěchovaným nejrůznějšími potravinami a celou polní kuchyní rychle jsem postupoval v před na místo, kde mne již očekával můj přítel, který máje pouze torbu, útrpně pohlížel na mne, jak se dřu, a stále mi chtěl pomáhati. Stoupali jsme pozvolna strmou a pěknou silnicí směrem k Sitnjakovu. Se staletých obrů smrkových vystupovali obláčky bílé páry a samočinný odpěčiněk obstarávaly lahodné plody nesčetných keřů malinových, vroubících naši cestu. Konečně zatáčíme po silnici a mjíme kol podlouhlé, nové stavby kasárenské, odkudž zavznívá veselé „choro“ rozjařených bulharských vojáků. Kolem vojenské hlídky mjíme volně; před rokem by nás bez „billetu“ dále nepustila.

Uprostřed starých smrkových lesů, ve značné výši nadmořské postavil si car nádherný letohrádek, sem přijíždí každoročně, aby tu strávil několik dní uprostřed divoké přírody, která jest největší jeho libůstkou. Ve dveřích nás přivítala přívětivá správcová a za chvíli jsme již popíjeli výtečnou kávu se smetanou a konali všecky přípravy pro zítřek. Posláno pro chléb do kasáren a pak jsme odešli sbírat do okolí. Pod korou nacházel jsem znamenité druhy, avšak ještě více různých zbytků, neboť sezona v půli srpna byla již dávno uplynulá. Nejvíce mne upoutaly časté nálezy kousků těla od *Xylosteus Spinolae* — po kterém jsem se dříve tak pídil, ale posud marně. Když jsme se vrátili k večeru, byl správce Mišo Kršňak, rodilý Slovák, už doma a srdečně nás přivítal.

Měl jsem ovšem od cara dovolení, abych mohl býti na jeho letohrádku hostem — kamž není jinak přístup dovolen bez zvl. vojenského svolení, které však se může vztahovati jen k prohlídce a ne k pobytu.

Nazítří se počasí upravilo alespoň do té míry, že nepršelo, takže jsme přikročili ihned k přípravám na odchod nahoru. Hospodyní jsme ani nebudili, všechno bylo připraveno a zbývalo jen naložit krásnému koníkovi na hřbet vše, čeho bude k delšímu pobytu zapotřebí, a asi k šesté hodině jsme již byli se sluhou a přítelem Slavíkem na pochodu. Cesta naše šla dílem klečí, částečně i lučinami; byla to

jednotvárná dlouhá horizontála — na levé straně jsme viděli údolí Marice, na pravé Bistrice.

Když jsme obcházeli kamenitý Čadar-tepe (turecky deštníková hora), vystoupily husté mlhy až k nám a studený vítr nijak nepříjemňoval náš pochod. Sestoupili jsme k prvnímu jezeru a k boudě. Mraky se zatím prouhly a před námi se zastavěla naše známá Musalla v plné kráse, pokrytá čerstvým sněhem.

Postavil jsem vodu na čaj a mimovolně jsem si povšiml našeho koníka: labužnický pojídal už třetí z našich bochníčků chleba — takže naše zásoby se náhle povážlivě ztenčily.

Upravoval jsem svoji novou residenci, malou to chatu s dvojitými stěnami, nepatrnými okénky a prkenným lehlem. Pěkným přírůstkem k mému nábytku bylo dvě otýpek sena, které rozloženy na lehle dávaly mi s alpským pytle docela slušné lůžko. Po malém odpočinku a posilnění odešli jsme na Musallu, po naší staré, známé cestě a nasbírali pěkný materiál známých už věcí. Asi ve 4 hodiny odpoledne vrátili jsme se zase dolů, kde náš sluha celý promrzlý rozdělal veliký oheň a uvítal nás teplým čajem. Nedlouho na to odešli oba dva, naloživše na koníčka hojnost drnu pro botanické alpineum v Cárské Bistrici.

Osaměl jsem.

Byly to chvílky krásné v těch horách u jezer, kde celé 3 dny jsem poustevničil úplně sám, daleko od společnosti lidské, jen počasí mi nějak nepřálo, stále mlhy provázené občasným mírným deštěm a citelný chlad, to vše mne pronásledovalo po celou dobu mého pobytu.

Moje residence ve výši asi 2000 metrů se nevyznačovala příliš znamenitou střechou a jednoho krásného dne mně nejen do zásoby cukru, ale i do lůžka notně napršelo. Když jsem se prvního jitra vyhrabal ze spacího pytle jako motýl z kukly, byl jsem důkladně promrzlý. Venku všude mlhy. Odešel jsem a sbíral v jezeře s pěkným výsledkem. Nalíčil jsem do sena do vody i stuchlé maso, které později přilákalo sta Helophorů, Agabusů, Hydroporů a j. v.

Nad prvními jezery se zvedá krásný vrcholek neznámého posud jména, který jsem loni považoval za Čadar-tepe. Na ten jsem dnes dopoledne podnikl výstup dosti snadný, ale úmorný — neboť celá stráň jest jen nahromaděním ohromných bloků granitových.

Po skrovném obědě počal jsem vystupovati po jezerech a obešel jsem jedno po druhém, sbíraje všude krásný plankton. Jen Gordia nemohl jsem najít žádného, ač loni jsem našel pěkný exemplář. Za to z nových věcí jsem sbíral až u nejhořejšího jezera kol sněhů četné Nebria Germari var. hybrida Rottbg. Břehy jezera byly posety tisíci mrtvých Haltic, patrně zanešených větrem. Při návratu jsem měl od stálého odvalování ostrých kamenů už celé ruce odřené a již se hodně připozdívalo, když jsem přišel dolů. Vždy jsem se obával, aby někdo nepovolaný nepřišel a neodnesl mé zásoby; proto jsem skryl vše pod balvany v okolí a ponechal vždy na lístku napsáno, aby mi nikdo nebral seno nebo něco z mých potřeb.

Druhého dne dopoledne drobně pršelo; mohl jsem sbírat pouze v nejbližším okolí, kol břehů Bistrice a kořist byla neobyčejně bohatá, v nalícených pastích jsem však nenašel ničeho, důkaz to příliš studeného počasí. Odpoledne déšť ustal a já se mohl vydati k předposlednímu jezeru, kam jsem asi za hodinu dorazil. Tam sbíráno napřed na malé, pěkně zelené lučince pod kameny kol sněhového pole, které jsem pak přešel, na levé straně jsem minul velký utržený blok balvanů a přešel do konce táhlého pole ssutkového, které jsem šplhaje přes obrovské balvany brzy traversoval a přešel na druhé pole sněhové. Od tohoto pole jsem se dal v pravo přímo vzhůru, pak šterbinami přes strmou stěnu kol sněhového cípu v levo a horizontálně kolem dvou sněhových polí obcházím po závratné římsě strmou věž, která brzo se sítí, neboť je příliš zvětralá. Ještě trochu námahy — a po z zutech přicházím po dvouhodinné námaze na cestu, vedoucí po temeni Musally. Pak se vracím obyčejnou cestou. Nepříjemný chlad proráží oděvem, úplně provlíhlý od stálého chození v mlhách.

Po třetí uléhal jsem, ale tentokrát méně příjemně. Do sena mně napršelo, kabát můj byl mokrá, boty oschly pramálo. Uléhal jsem totiž máje na sobě veškeré šatstvo, abych se poněkud zahřál, ale noc byla velmi studená. Kromě toho jsem večer dopíjel v čaji poslední zbytek teplonosného koňaku a těšil jsem se už na zítřek na ukončení horské idylky.

Dopoledne bylo úplně jasno, překrásné počasí přivedlo i turisty z Čamkorije, kteří s úžasem naslouchali mému vypravování — dole totiž stále lilo, a že by mohl býti někdo nahoře, ani je nenapadlo. Pak přišel i přítel Slavík a odpoledne jsem opouštěl svoji poustevnu. Přešli jsme na Marickou stranu k jezeru Sari-dolu a odtud táhlou cestou jsme se navrátili do Sitnjakova, kde nás čekala znamenitá večere a ještě znamenitější spánek pod pohostinnou střechou cárského letohrádku.

*

Lano.

Podáváme zde několik ukázek z Nieberlových knihy „Das Klettern im Fels“ podle „Österreichische Touristen-Zeitung“ (č. 16. 1909), kde pojednává se o tomto předmětu střízlivě a věcně od autora, který sám je známým alpistou. Píše:

„Promluvíme si trochu důkladněji o lanu a jak se ho na skalách používá. Přál bych si, abys jeho nesmírnou důležitost náležitě ocenil a tím se výhodně lišil od velkého počtu těch, kteří sice, kam jen pohledneš, si vyšlapují se svým provázkem, uměle po hasičsku stočeným, ale o jeho významu nemají tušení. Kdyby se mohly hory smát, pak by se leckdy za letní neděle ozývala údolí výbuchy jejich veselosti, neboť ty jejich lanové výkony jsou prostě nepopsatelné. Zde sedí nadějný jinoch na zemi a zabezpečuje svého přítele, který se za ním na skalní stěně lopotí! Ten, který má zabezpečovati, dívá se zadumaně

do dálky — vždyť se nic nemůže státi, mají přece lano! Na jiném místě stojí nějaký turista ze široka na laně, které spojuje ho s druhem. Čeká patrně na trhnutí, které jeho kamarád co nejdříve ucítí, až doleze tak daleko, že spotřebuje volný ještě kus. Tam zas vleče jiný bezstarostně silné lano po ssutkové římse, až uvolněné kameny litají mnohoslibně kolem hlav společnosti, jež leze o něco níže. Jeho společník nese kolem beder rezervní lano, na kterém je zřetelně vidět, že bylo někdy před desíti léty skoro úplně nové, jak o tom svědčí jeho podezřele pocuchaný zevnějšek. Ještě jiný klade lano za „zabezpečovací“ balvan; dobrý ten muž netuší, že balvan čeká jen na nejbližší příležitost, aby se poroučel do hlubiny. Takoví lidé nepochopují, že by pro ně bylo mnohem méně nebezpečné, kdyby lezli vůbec bez lana, než aby s ním zacházeli způsobem, jenž je výsměchem všem lezeckým pravidlům.

Spisovatel mluví pak o tom, jak se má lano udržovati v dobrém stavu, a pokračuje:

„Po cestě je lano pojítkem jednotlivých členů společnosti; jež je má vzájemně pojišťovati proti nehodám. Pokud možno, měli by jít o laně jen dva; třem půjde se dobře o jednom laně jen na snadnějším terénu a krátkými těžkými místy. Často již jsem slyšel — a bohužel také sám to prakticky prováděl — že mohou jít tři lidé o dvou lanech tím způsobem, že prostřední zajišťuje třetího, kdežto první za této pauzy dále leze. To sice je na poslech pěkné, ale je to ze základu falešné, neboť první má přec nárok na zajištění a může, když by se mu stala nehoda, způsobiti strašnou katastrofu všem třem. Viděl jsem sám případy, kdy šlo čtyři až šest lidí ve skalách o lanu 30 m dlouhém, ale zdá se mi to být takové nesmyslné, že o tom nechci ani dále mluvit. Pravidlo hájené Denlem: „lano 18 m dlouhé stačí úplně pro tři osoby, ba při jednoduchých skalách i pro čtyři“, dnes už neplatí; zdali vůbec kdy platilo, nechci rozhodovati.

Spojil-li jsi se na počátku tury ve skalách se svým druhem, připojil jsi jeho osud k svému a obráceně. V těch, kdo mají v sobě vypěstěný pevný cit vzájemnosti, sotva kdy vznikne myšlenka, aby se na místech, kde jejich druh bojuje nebezpečný boj se skalou, zbavili pouťajícího je lana a nesdíleli s ním jeho osud, když by ho stihla nehoda. O tomto choulostivém předmětu se mnoho psalo, ba i romanopisci snažili se využítkovati tohoto z míry poutavého problému. Neodvažují se tvrditi apodikticky, že by takovéto myšlenky nebo dokonce jejich provedení byly zločinem. O tom by nás mohl konec konců poučiti jen ten, kdo již stál někdy před strašnou alternativou: buď on nebo já! Také bych si nad takovým člověkem nijak neosobil úsudek, neboť jsme všichni lidé slabí. Ve člověku, který má v sobě zdravé mravní jádro, ostatně takové hnutí tak snadno nevystane, a snadno pochopíme, že dva na sebe navyklí druhové, lanem spojení, jsou zároveň obvykle přátelé v nejkrásnějším slova smyslu. Přejí ti, můj milý, abys měl na svých cestách do hor jen takové druhy, kterým můžeš vždy a všude bezpodmínečně důvěřovati. Sdíleti radost i žal v nejvnitřnějším slova smyslu je nejkrásnější, záviděníhodný los statných lezců.“

O tom, jak používati lana, píše F. Nieberl:

„Jsi-li tedy spojen lanem s přítelem, počíná to, čemu se říká užívání lana. Na správném užívání lana spočívá zajištění lanem, co znamená vyvarovati se pokud to vůbec možno každému nebezpečí při slézání skal a nastane-li, ihned je odstraniti. K tomu třeba úzkostlivé přesnosti a pozornosti; především třeba přesně pozorovati lezce, který je s tebou lanem spojen, a pozorovati i lano v jeho pohybech. Poněvadž první lezec musí věnovati všechnu svou pozornost slézání samému, musíš jako pozorný „druhý“ míti na očích všechny pohyby svého předáka, pokud jsou viditelné, a především se o to starati, aby mohl jít dále beze starosti o lano, které za sebou vleče. Budeš je tedy část po části popouštět, hledět k tomu, aby v tvé blízkosti nikde neuvázlo, zbytečně kamení neshazovalo atd. Lano má neustále býti zcela lehce napjaté, tak ovšem, aby to prvému nijak nevadilo. Nikdy nemá dojít k tomu, aby první neočekávaně pocítil trhnutí proto, že by mu lano ať už z jakéhokoli důvodu v dalším lezení překáželo. Leze-li tvůj druh v dostatečné vzdálenosti před tebou, měj na očích také zbývající ještě lano, oznam mu krátce: „ještě 4—5 m“ — „teď ještě 2 m!“ atd., aby si mohl vyhledati zastávku nebo dáti prodloužit provaz.

Máš-li pod nohama bezpečný terén, kde nehrozí nebezpečí, navrhně ti tvůj přítel, abyste šli zároveň“. V takovýchto případech vezme si každý do ruky několik lanových svítek. Ale dej pozor, aby nebyly příliš dlouhé, jinak všude uvízneš. Hleď také, aby lano mezi tebou a soudruhem bylo v mírném napětí. Míti lanové svítky obtočeny kolem prsou pokládám za nebezpečné. Už často viděl jsem tak lézt na místech velmi nebezpečných.“

Spisovatel vykládá pak krátce o dopravě „zavazadel“ po laně a přichází k věci velmi důležité, totiž k zajišťování lanem.

„Neopomeneš-li věsti si s náležitou pozorností při užívání lana, pak bude také zajištění dobré a spolehlivé. Pečlivé a svědomité zajištění je mravní placet pro těžké tury, které by se mohly bez něho státi podniky velmi lehkomyšlnými a nesvědomitými. Je tvou povinností vůči tvým, vůči tobě samému, ba v mnohých případech i vůči společnosti, abys nedával v sázku lehkomyšlně život svůj i život jiných.

Jsou taková místa, že na nich můžeš zachrániti padajícího soudruha před smrtelným pádem, stojí docela volně a pouze silou svých paží; ale to je málo kdy. Učiň si pravidlem, abys se všude, kde to jen trochu jde, poohlédl po přirozené podpoře pro vlastní svou sílu. Zpravidla bude to buď skalní hrot nějaký nebo kus ploché skály, jenž se odloupl od stěny, kde pak lano probíhá jako ve žlábků. Takovou záchranu musíš však nejdříve co nejsvědomitěji prozkoumat, je-li spolehlivá, jinak nemá pražádné ceny. Lano musí za takovým hrotem probíhati docela volně. Je-li na př. trhлина, ve které se pohybuje, taková, že se lano snadno vysmekne, anebo jsou-li tam ostré hrany, kterým by se při pádu lano mohlo přerýznout, podlož pod lano papír, kus oděvu nebo hůl, aby bylo tření co nejmenší.

Nejnebezpečnější je zajišťování při traversech, t. j. při příčných přechodech ve stěně. Na takových místech se musí vždy bezpodmínečně

naléztí příležitost, aby mohlo lano probíhati za balvanem nebo něčím podobným. Nenajde-li se nic vhodného, musí se do zdi zarazit hák s kruhem a jím lano protáhnouti. Nesmíš však zatlouci hák do skuliny v jakémkoli směru; nejlépe jsou zatlačeny takové, které vězí ve skále tak, že směřují trochu nahoru; vůbec proti tíži padajícího těla. Ztítl-li se pak tvůj soudruh skutečně, můžeš mnohdy bleskurychlým stažením lana pád jeho značně oslabiti.

Nejlepší zajištění, aspoň pro druhého, je možno obyčejně v komíněch a stržích. Zvláště v komínech máš soudruha, který jde za tebou, větším dílem kolmo pod sebou. Je-li lano dobře napiato, což při zajištění druhého prvním se vlastně rozumí samo sebou, je vlastní pád vůbec vyloučen. Je-li prvý dobře vzepřen v úzké trhlíně a v postavení napolo zajištěném, zdrží velmi značnou tíži. V případech takových vyzkusil jsem znamenitý prostředek, totiž nechal běžet lano přes stehno, oblečené v koženkách. Sněsíl jsem tak jednou v těžkém komínu, ale v jistém postavení dvakrát za sebou váhu velikého, těžkého muže docela snadno.

Kde nemá první zajištěno postavení docela pevné, aby za ním jeho soudruh mohl bezpečně jíti, má se ještě on sám zajistiti. „Mám přítele, který je přímo odborníkem ve vypátrávání takových zajištění pro prvního; od něho naučil jsem se tomuto jako velmi cenný příspěvek kapitoly „o zajištění lanem“: Mějme s sebou vždy za tím účelem kus silné, dobře vázané šňůry křížem přes ramena a prsa. Touto šňůrou se připevníme vždy na některém skalním hrotu, nebo na háku rychle zatlučeném, po případě s použitím kusu lana, a každý připustí, že to je vydatný prostředek sesílití vzájemnou jistotu. Způsob ten není ovšem nový, ale používá se ho neobyčejně zřídka, hlavně asi proto, aby se času netrátilo. Obava tato často zavinuje, že nebývá zajištění provedeno s náležitou pečlivostí. To pokládám za docela pochybené; úspore času, a byť byla sebe větší a příjemnější, nemá se nikdy dávat přednost před bezpodmínečně dokonalou jistotou. Raději přece ztrávím třeba i noc na skále se zdravými údý, než abych dal v sázku zdraví a život k vůli „zbytečnému zdržování“.

*

Ze slovanských Alp.

Naše letní sídla v slovinských horách, Zg. Jezero, Kranjska Gora a Bled, mohou se směle měřiti s kterýmkoli proslulými východisky jiných hor i je na českém obecném, aby jim zachovalo dosavadní přízeň a přivedlo jim nové přátele.

Ve spojení Terstu s Berlínem přes Prahu nastalo potud zlepšení, že rychlovlak z Terstu v 7 h 30 ráno odjíždějící do Prahy již v 1 h 01 v noci a do Berlína již v 8 h 07 ráno. Jízdní doba tohoto rychlíku zkrátila se tedy více než o 2 hodiny. U ostatních rychlovlaků mezi Terstem a Berlínem, které vesměs Prahu projíždějí, jsou přímé vozy I., II. a III. třídy s rozdílem, že u rychlovlaku č. 208 (z Prahy 2 h 17 v noci) a u rychlovlaku č. 207 (do Prahy 1 h 01 v noci) probíhají vozy

nikoliv přes Selzthal-Celovec, nýbrž po trati turské přes Solnohrad-Lázně Gastýn-Bělák, za dne bohaté krásami přírodními.

Nová útulna na cestě ke Triglavu z Bledu. Správa lesů nábožen-ského fondu dovolila dle Österr. Touristen-Zeitung č. 3. aby myslivna u Mrzlého Studence (1212 m) na cestě Poklukou mohla býti používána turisty. K myslivně vede i silnička, po které možno jeti povozem. Z myslivny lze podniknouti mnoho lehkých vycházek.

Nové tury v Julských Alpách. 1. Špik nad Policami 2735 m, Kugy a Bolaffio s Oitzingerem a Pesamoscou, přímo od Fortje dei Disteis, tedy jižní stěnou. 2. Prisojnik 2547 m, Jaln a Gerin, varianta výstupu východní stěnou, Plaichinger a Teifel, varianta sestupu severozáp. stěnou. 3. Triglav 2863 m, Günzberg a Jammer-negg, varianta výstupu severní stěnou. 4. Malá Bucheršpice, Haidvogel a Steiner, první dostoupení sever. hřebenu. 5. Vel. Ponca, A. Roessel po severním hřebenu, od sedla mezi M. a Vel. Poncou.

Alpské museum bude zřízeno v Celovci. V něm budou umístěny reliefové práce Pavla Oberlerchera a známý obraz Marka Pernharta, panorama Velkého Kleku.

Odbor rak. klubu turistů v Železné Kapli upravil loni cestu od úvalu Jeravice přes tři skalní brány a Potočnickovu jeskyni na západní vrchol Olševy. Na podzim počal stavěti stezku novou na Obir, který bude potom snadno přístupný z Rožné doliny a Selského údolí. Také meteorologická observatoř na Obiru je přestavována.

O trnovském lese, velikém náhorním plateau blíž Gorice, tvrdí J. Rabl, známý spisovatel a turista v č. 7. Oest. Touristen-Zeitung 1901, že může rozhledy svými státi se tím, čím vrch Ritten Bolzanu, jakož i letovištěm, které by Goricku mohla záviděti celá severní Itálie.

Kucelj 1297 m. Krásná, snadno přístupná hora v Trnovském hvozdu, s obsáhlým výhledem na Vipavskou dolinu, Kras, Istrii, Furlanii a Julské Alpy. Nejlepší přístup přes ves Črnič, kdež možno v hostinci „Slamič“ dobře nocovati. Do Črnič jsou z želez. stanice Batuje tři čtvrtě hod., z Črnič na vrchol Kucelje 2 1/2 h. Sestoupiti lze přes myslivnu Krnici a Trnovo do Gorice nebo též z Krnice kol kostela Sv. Marije do Ozeljanu a odtud Rožnou dolinou do Gorice. T.

Sv. Gendra (Karado) 812 m. Jest jedna z hlavních zvýšenin v malebné vrchovině Brdech nad Gorici. Z železniční stanice Plavy vystoupíme strmou cestou na náhorní plošinu, načež nám další směr ukáže již kostelík Svete Gendre. Pod vrcholem v poslední usedlosti „pri Kobalarju“ lze dostati skromné občerstvení, v nouzi i nocleh. Sestoupiti lze buď do Gorice nebo Krminu. Nejzajímavější, ovšem velmi dlouhá cesta vede ze Sv. Gendry přes Zarščinu a Mišček do Idrijské doliny. Zde přejdeme říšskou hranici a přes Starou goru (Castel del monte 617 m) na jazykové hranici slovinskofurlanské dostaneme se na silnici vedoucí do Čedadu (Cividale). T.

Znamý vůdce Lorenc Skantar zemřel v březnu t. r. Zřídil mnoho cest v triglavské skupině. Byl oddán něm.-rak. alp. spolku.

O rozvoji turistiky v Karpatech svědčí zpráva Öst. Touristen-Zeitung (č. 7. z 1910), že chata arcibiskupa Repty byla loni navštívena 2540 turisty.

Našemu císaři a králi přednášel v březnu t. r. v Schönbrunnu o Bosně a Hercegovině ředitel lázní v Ilidži u Sarajeva p. J. Pojman. Zpráva o tom způsobila spolu k domněnku, že panovník vydá se letos na cestu do Bosny.

Taternik, polský časopis vydávaný odborem Towarzystwa Tatrzańskiego, všimá si horlivě turistiky v Tatrách. Vychází šestkrát za rok — v zimě ve Lvově, v létě v Zakopaném; vydává jej „Sekcja turystyczna towarzystwa tatrzańskiego“ ve Lvově.

*

Ze slovanského přímoří.

Liburnia, chorvatský turistický spolek v Zadru čítá přes 300 členů. Spolek má v nájmu dva kastely, jeden na ostrově Ugljanu, druhý (na Čokavci u Tkona) na ostrově Pasmanu. V posléze jmenovaném jsou zařízeny pokoje pro členy družstva i cizince. Mořské koupele na blízku: Liburnia upozorňuje české turisty, kteří by chtěli podnikati výstupy v dalmatských horách, ve Velebitu, Mosoru nebo Krivošijích, aby se obrátili na jednatele spolku, který jim dá informace, případně i potřebná doporučení.

V barském přístavu, počáteční to stanici železnice vedoucí pod Sutormanem k Skadarskému jezeru, zřízen velký moderní hotel. Tím stává se pro turisty přístupna nádherná Rumija 1593 m, která poskytuje výhled na Skadarské jezero i Jaderské moře. Dosud byla navštěvována zřídka, kdy, poněvadž ubytovací poměry v starém Baru neuspokojovaly. Nový hotel odstranil tuto závalu, neboť tura se dá vykonati snadno za jeden den.

*

Literatura.

Kalendář Slov. Plan. Družstva vyjde redakcí předsedy turistické podružnice p. Fr. Kocbeka. Bude obsahovati jízdní řády železnic a pošt, organizaci družstev alpských, popis chat družstva, seznam hotelů, hostinců, letovišť atd. Cena 40 h, váz. 1 K. Čistý výtěžek bude věnován na stavbu nové slovanské chaty na Korošici pod Ojstricou. Přihlášky k odebírání přijímá p. Fr. Kocbek, nadučitel, Gornji Grad (Oberburg) ve Štýrsku.

Bosna i Hercegovina. Na svijet izdalo Hrvatsko Planinarsko Društvo. Napisao Rudolf barun Maldini Wilderhainski. Uredio Vjekoslav Novotni. Zagreb 1909. Překrásná publikace kvartového formátu na křídovém papíře se 136 obrazy. Skutečně reprezentační dílo chorvatské turistiky. V úvodu líčí se stručně geografická poloha obou zemí a jich pokrok od doby okupace. V pěkných člancích jsou pak popsána

jednotlivá města, krajiny a hory bosenské a hercegovské svěžím slohem a na podkladě spolehlivých zpráv. Vskutku překvapuje výzdoba reprodukce, jednak zdařilých fotografií, jednak i obrazů. Nelze, než od srdce blahopřáti hrvatskému planinařskému družstvu k této nádherné knize.

MUDr. Josef Jirsa: Léčba mořem, sluncem a pískem v Gradu. Brožura pozoruhodná. Cena 1 K. Do Grada (Gradež) u Terstu jezdí v létě již tolik našich lidí, že bylo nezbytno, aby lékař poukázal k výhodám pobytu v těchto lázních. Učinil tak velice vhodně; připomíná, jaké výsledky léčby mají lázně Gradež na moři širém, otevřeném, kde vzduchu, světla slunečního v létě je stále. Ve spisku nalezne každý všechna potřebná data o Gradeži.

Illustrovaného zeměpisu všech dílů světa, redigovaného prof. drem, Machátem vyšlo již 16 sešitů. Posledním sešitem dokončena část všeobecná, první to české zpracování všeobecného zeměpisu vůbec. Další sešity budou obsahovati zeměpis regionální, z něhož nejprve počne vycházeti Evropa. Zvláštní předností tohoto díla, vydávaného zemským ústředním spolkem jednot učitelských (v komisi nakladatelství Rašínovo) je veliké množství ilustrací dle původních fotografií. Odporúčujeme Illustrovaný zeměpis pozornosti našeho členstva.

*

Různé.

Německo-rakouský alpský spolek měl 15. dubna t. r. 381 odbor s 86.199 členy. 245 sekcí s 61.789 členy bylo v Německu, 134 odborů s 24.319 členy v Rakousku. V českých zemích měly sekce: Aš 169 čl., Ústí n. L. 136, Cheb 119, Jablonec 97, Bor 84, Karlovy Vary 212, Moravia (v Brně) 349, Sev. Morava (v Olomouci) 90, Praha 662, Liberec 314, Silesia (v Opavě) 258, Warnsdorf 683 členů. — Odbory v Praze a Warnsdorfu mají tedy každý více členů, než náš jediný odborslovinského alpského družstva v zemích koruny české. V zemích našich má 11 odborů D. Ö. A. V. 3054 členů, tedy skoro šestkrát více než náš odbor! — Největší odbory D. Ö. A. V. jsou: Berlín 3347 čl. (kromě toho akad. odbor), Drážďany 1957 čl., Innsbruck 1442 čl., Lipsko 1489 čl., Mnichov 4776 čl., Austria ve Vídni 4373.

Vévoda abruzký Luigi Amadeo známý cestovatel horský a polární, dostoupil loni výše 7493 m v Himalajích v Karakorum na hřebenu Bride Peak hory Godwin Austen (8620 m), druhého největšího vrcholu světa. To je dosud největší výše, kam se kdo dostal. Na vrchol nebylo možno dojít pro laviny a nepohodu.

Rakouský klub turistů (Ö. T. K.) měl v prvním roce (1869) 239 členů, po 10 letech 2698 čl., po 20 letech 13249 čl. Potom počet ubýval do r. 1897 (7812 čl.); na to každý rok značně stoupal a r. 1909 přestoupil počet členů cifru 15000. Členství přispěvků přijal klub za 40 let 1 1/2 mil. korun; na stavby chat a cest vydal za tuto dobu 980.000 K.

„Národní park“ ve Švýcařích. Zmínili jsme se již o tom, že v engadinské obci Zernez má být zřízeno dle vzoru ze spojených států severoamerických území, v němž má být chráněna fauna i flora alpská. O věci zmiňují se šíře „Mitteilungen

des D. Ö. A. V." v č. 7. Zvoleno bylo území, které je blízko cizineckého ruchu, avšak dosud nedotknuté zástupy jeho. Veškerá zvíř i divoká, rostlinstvo, mají tu ve Val di Cluza a kolem vrcholu Piz Quaternals nerušené žiti a vyvinovati se. „Mitteilungen“ radi, aby také v Bavořích zřízeno bylo horské území takové.

Nový turistický dům na sedle Tuxském na velmi navštěvovaném přechodu z Zillertalu ke Brenneru bude otevřen počátkem letní sezony. Má 6 hostinských pokojů.

V Bosně má býti zřízen péči vlády „přírodní park“ v pralesích u horstva Klekovača (Crljevice) ve velkém rozměru 1748 ha za tímž účelem, jako národní park Švýcarský.

*

Spolkové zprávy.

Kdo ze členů našich může postrádati druhého čísla prvního ročníku Alpského Věstníku, budiž tak laskav a zašli je redakci: Smíchov, Ferdinandovo nábreží 12. Jsme ochotni za toto číslo doplniti některý pozdější ročník několika čísly, po případě dodati celý ročník z posledního pětiletí.

Dámy a pány fotografy amatéry, kteří navštíví letos Jezero, prosíme o snímek fotografický z cesty na Jenkovu planinu, na němž bylo by lze zřítí srázy pod českou chatou do údolí Kočny i cirkus hor nad chatou. Úchvatnou tuto scenerii rádi bychom zobrazili ve zvláštní příloze k našemu listu v příštím ročníku.

Poslední večer odboru v jarním období konal se dne 8. dubna na Žofíně. Přednášel p. Dr. Václav Maule, asistent zoologického ústavu o své cestě po západní Rusi. Naším turistům je Ruské Polsko s Litvou i jižnější gubernie územím málo známým, neboť kromě Varšavy nemá žádné z tamějších míst přitažlivé pověsti. Byli jsme proto vděčni za autoptické vyličení poměrů v pralesích Bělověžských, v litevských městech, zejména ve Vilně a v gubernii volyňské. Pan přednášející vypravoval velmi zábavně o stálém zápase s ruskou byrokracií, která má pramalé porozumění pro turistiku a vědecké práce a předvedl dlouhou řadu vhodně volených obrazů. Přednáškou p. Dra Maule skončena jarní sezona našeho odboru, neboť lze doufati, že nadcházející měsíce poskytnou krásnou pohodu milý pobyt v přírodě v náhradu za družné večery.

*

Vilímkův letní jízdní řád vyšel v obvyklé pečlivé úpravě. Je to jediný řád, který je vydáván českým nakladatelstvím, ale dobrý a spolehlivý, tak že netřeba kupovati místo něho jiné.

*

Nová velká česká firma Rudolfa Balzara ve Vodičkové ulici (Lucerna) zhotovuje rychle spolehlivé turistické šatstvo pro tury alpské.

*

Obchod fotogr. strojů V. Koula, Praha, Žitná 12, upozorňuje nás na svůj podnik. Ilustr. ceník 200 str. na požádání za 70 h ve známých, který se odečte k dobrému při objednávce již za 5 K.

*

SEZNAM ČLENŮ

českého odboru Slov. Alpského družstva

dnem 1. února 1910.

Členové zakládající:

Český akc. pivovar, Čes. Budějovice.
pan Dr. Deyl Jan, univ. professor, Praha,
„ Dusil Č., profesor, Kr. Vinohrady,
„ Elsnic J., velkoobchodník, Praha,
„ Formánek V., cís. radá, Praha,
„ Dr. Franta Boh., kr. zem. rada, Smíchov,
„ Hering F., říditel tov., Smíchov,
paní Heringová Em., choť říd., Smíchov,
pan Dr. Chodounský, univ. prof., Smíchov,
paní Janošková J., choť univ. prof., Praha,
„ Jelínková-Doubková R., Praha,
pan Dr. Jirgl V., mag. rada, Praha,
„ Kavalier Vlad., továrník, Sázava,
„ Kubeš K., říditel, Praha,
„ Dr. Kulhavý Fr., zem. zdrav. inspektor, Kr. Vinohrady..
paní Kulhavá Marie, Kr. Vinohrady,
pan Dr. Maixner Em., dvorní rada, Praha,
paní Maixnerová Marie, choť dv. rady Praha,
pan Mareš L., kr. zem. rada, Praha,
paní Marešová M., choť rady, Smíchov.
pan Dr. Mašek Al., zem. poslanec, starosta města, Klatovy,
„ Maydl K., zem. úř. říditel v. v., Praha,
„ Dr. Nápravník E., advokát, Zbraslav,
„ Nepomucký Fr., Kr. Vinohrady,
paní Neureutterová-Wodvářková M., Praha,
pan Novák Boh., profesor, Brno, Obec král. města Plzně, Obec král. hl. města Prahy, Obec Král. Vinohradů,

pan Dr. Pawlík K., dv. rada, Praha,
pan Dr. Pečírka Fr., univ. prof., Praha,
pan Dr. Podlipný J., zem. poslanec, advokát, Praha,
paní Prachenská, Anna, choť advokáta, Praha,
slč. Prachenská Marie, Praha,
pan Dr. Prachenský St., zem. advokát, Praha,
„ Mg. Ph. Prachenský Vl., lékárník, Praha,
„ Dr. Schmidt Ant., soudce, Dvůr Králové,
„ Sproseč K., kontrolor, Uhřetěves,
„ Štěrbá Fr., správce cukrovaru, Pečky n. dr.,
„ Dr. Tuma H., advokát, Gorice, Vzájemně pojišť. banka „Slavia“, Praha.

Členové činní:

Akad. čítárna, Praha,
slč. Adámková Kl., Praha,
pan Adler J., vrch. insp. stát. drah, Litoměřice,
Akademický čten. spolek, Praha,
pan Antoš P., inženýr, Gumbinnen,
„ Auštecký J., učitel, Kr. Vinohrady,
„ Dr. Babák Ed., univ. prof., Smíchov,
„ Bakovský R., notář, Praha,
„ Balšánek A., architekt, Praha,
„ Barhoň Josef, obchodník, Smíchov.
paní Bártová Bož., choť továrníka, Praha,
pan Barta Rud., továrník, Praha,
„ Bartoň Václav, architekt, Král. Vinohrady,
paní Bartoňová A., choť vrch. pokladníka, Kr. Vinohrady,
pan Jan Bartošek, ing., Smíchov,
paní Baumgartlová K., choť továrníka, Karlín,
pan Dr. Bendl V., z. advokát, Most,

)

- pan Dr. Beneš Ot., z. advokát, Praha,
 „ Blažek Al., říditel, Smíchov,
 „ Blecha Al., architekt, Karlín,
 „ Bondy L., továrník, Praha,
 „ Dr. Bousek J., minist. sekretář,
 „ Videň,
 „ Böhm R., vrch. úředník, Praha,
 „ Brabec Jos., říditel, Mělník,
 „ Bradáč J., soukromník, Smíchov,
 „ Dr. Brauner Vl., z. advokát,
 „ Praha,
 „ Brichta Arn., říditel, Praha,
 „ Dr. Brtnický L., professor, Hra-
 „ dec Král.,
 „ Bubeníček J., professor, Praha,
 slč. Burešová Al., odb. učitelka, Smi-
 „ chov.
 „ Buriánová M. Praha.
 pan Bydlo J., technik, Praha.
 „ Čaban Lad. Čes. Brod,
 slč. Čalounová Věra, učitelka, Kr.
 „ Vinohrady.
 pan Čapek J., sochař, Smíchov.
 „ Čapek K., vrch. pošt. oficiál,
 „ Praha,
 „ Čelakovský J., vrch. úředník z.
 „ b., Praha,
 „ Dr. Čelakovský M., zem. sekretář,
 „ Praha,
 „ Dr. Čermák J., Praha,
 „ Dr. Černý R., zem. vicesekretář,
 „ Praha,
 „ Červinka O., Beroun,
 „ Čerych Boh., soukromník, Král.
 „ Vinohrady,
 paní Čerychová, choť soukromníka, Kr.
 „ Vinohrady,
 Český zem. svaz pro povznesení ná-
 „ vštěvy cizinců v král. Českém,
 „ Praha,
 paní Čtrnáctá El., Praha.
 pan Dr. Daneš J., universitní docent,
 „ Praha,
 slč. Dědinová Marie, filosofka, Praha,
 pan Dr. Dlouhý J., Praha,
 paní Jitka Dlouhá, choť lékaře, Praha,
 pan Dočkal Fr., zem. zvěrolékař, Praha,
 „ Doškál J., vrch. geometr, Praha,
 slč. Doubková M., učitelka, Jičín,
 J. M. Dr. Doubrava J., biskup, Hradec
 „ Král.,
 pan Drož K., říditel měšťanských škol,
 „ Plzeň,
 „ Duchoň A., v. stav. rada, Smi-
 „ chov,
 „ Družstvo sv. Mohora a Cyrilla,
 „ Lublaň,
 „ „Dřevorubci“ v Praze,
 pan Duchoň A., vrch. stav. rada,
 „ Smíchov,
 slč. Duchacká T., učitelka, Smíchov,
 pan Durdík J., obchodník, Smíchov,
 „ Durdík P., zem. úředník, Smíchov,
 „ Dr. Dvorský V., Praha,
 slč. Dvořáková A., Benešov,
 pan Dvořák A., profesor, Benešov,
 „ Dvořák E., vrch. úředník, Praha,
 paní Dvořáková K., choť profesora,
 „ Benešov,
 pan Dr. Dvořák V., univ. prof., Záh-
 „řeb,
 slč. Exnerová M., učitelka, Podě-
 „brady,
 pan Dr. Fáček Vl., zem. sekretář,
 „ Praha,
 „ Fanderlík Vl., zem. vicesekr.,
 „ Brno,
 „ Fejfar Fr., říd. rada, Praha,
 „ Fiala A., revident, Praha,
 „ Fiala Fr., vrch. zem. st. rada,
 „ Praha,
 „ Filipovský V., profesor, Tábor,
 „ Folberger J., revident, Videň,
 „ Foret H., revident, Praha,
 „ Dr. Foerster, okr. soudce, Metlika,
 „ Franěk Fr., krejčí, Praha,
 „ Dr. Frankenberger O., univ. prof.,
 „ Praha,
 „ Dr. Franta J., Praha,
 paní Fričová A., Praha,
 pan Frič K., profesor, N. Město (Mo-
 „rava),
 „ Friedrich J., profesor, Smíchov,
 „ Gebauer J., kand. fil., Král. Vино-
 „hrady,
 slč. Gebauerová M., učitelka, Král.
 „ Vinohrady,
 pan Goller Fr., vrchní úředník, Praha,
 „ Gozler K., účetní, Louny,
 „ Göttler Fr., zem. inženýr, Čáslav,
 „ Gráf Jos., vrch. úč. rada, Kr.
 „ Vinohrady,
 „ Gross R., zem. úředník, Kr. Vi-
 „nohrady,
 „ Dr. Haasz J., zemský rada, Smi-
 „chov,
 „ Dr. Hácha E., zem. sekretář,
 „ Smíchov,
 slč. Hančlová E., učitelka, Král. Vино-
 „hrady,
 pan Dr. Havrda Fr., zem. rada, Smi-
 „chov,
 „ Heidrich R., úč. rada, Praha,
 „ Heller Al., gener. intendant, Praha,
 „ Dr. Hellich B., říditel zem. ústavu
 „ chor., Praha,
 „ Dr. Henner K., universitní prof.,
 „ Praha,
 „ Dr. Hermann K. šl. Vltavský,
 „ univ. prof., Praha,

- pan Heřman J., stud., Kr. Vinohrady,
 „ Dr. Hess G., notář, Král. Městec,
 paní Hessoová V., choť notáře, Král.
 „ Městec,
 pan Hevera Č., úč. rada, Praha,
 „ Dr. Heyrovský L., dvorní rada,
 „ Praha,
 „ Hirsch Fr., profesor, Plzeň,
 „ Dr. Hlava J., dvorní rada, Král.
 „ Vinohrady,
 „ Hlava K., studující, Král. Vино-
 „hrady,
 paní Hlavová O., choť dvorního rady,
 „ Král. Vinohrady,
 pan Hofbauer Arn., akad. malíř, Praha,
 „ Hold Ant., stud., Král. Vinohrady,
 „ Dr. Holeka J., okr. lékař, Mělník,
 „ Horák J., likvidátor dep. úč.,
 „ Praha,
 „ Dr. Horbaczewski J., dvorní rada,
 „ Kr. Vinohrady,
 „ Dr. Horníček M., okr. lékař,
 „ Smíchov,
 „ Dr. Hostaš K., advokát, Klatovy,
 „ Hozák Fr., nám. říditele banky,
 „ Praha,
 dp. P. Hrabá K., farář, Djekše,
 pan Hrabák J., dvorní rada, Praha,
 „ Hráský J. Vl., ř. poslanec, univ.
 „ prof., Poděbrady,
 paní Hrazánková A., choť vrch. říditele,
 „ Praha,
 pan Hrazánek K., vrch. říditel, Praha,
 „ Hrazánek O., ing., Praha,
 „ Hrovatin Alf., technik, Praha,
 „ Hrubý J. V., knihkupec, Plzeň,
 „ Dr. Hruška J., starosta města
 „ Kladna,
 „ Dr. Husník J., Žižkov,
 slč. Hynková A., učitelka, Žižkov,
 pan Ed. Chlupáč, konc. stát. drah,
 „ Praha,
 „ Chodounský Fr., říditel, Bez-
 „děkov,
 paní Chodounská Jul., choť univer.
 „ prof., Smíchov,
 slč. Chodounská M., Smíchov,
 paní Chodounská R., choť říditele,
 „ Bezděkov,
 pan Chvála A., obchodník, Praha,
 „ Chvála E., vrch. inspektor drah,
 „ Praha,
 „ Chvála J., studující, Praha,
 „ Dr. Jahn B., z. advokát, Král.
 „ Vinohrady,
 slč. Jahnová Isa, Kr. Vinohrady,
 pan Dr. Jakubec J., univ. prof., Praha,
 „ Dr. Janatka V., lékař, Praha,
 „ Dr. Jandl V., lékař, Frýdland,
 „ Dr. Janošek J., univ. prof., Praha,
 pan Dr. Janoušek A., zem. rada,
 „ Smíchov,
 „ Dr. Jedlička B., zem. advokát,
 „ Praha,
 „ Dr. Jedlička R., univ. profesor,
 „ Praha,
 „ Jenčíč Frt., techn., Josipdol,
 „ Dr. Jeřábek L., zem. poslanec,
 „ Praha,
 „ Dr. Jesenský J., univ. docent,
 „ Praha,
 slč. Jiroutková Zd., učitelka, Praha,
 pan Jozek Lad., cis. rada, Č. Brod,
 „ Just K., ing., Praha,
 „ Kaán J. z Albestů, říd. konser-
 „ vatoře, Smíchov,
 „ Kabát J., říditel, Turnov,
 „ Dr. Kabeš Fr., z. advokát, Praha,
 „ Kacerovský V., profesor, Smi-
 „chov,
 „ Dr. Kafka V., univ. prof., Praha,
 „ Kaizl E., vrchní úředník, Karlín,
 Její Exc. pl. Kaizlová K., Kr. Vино-
 „hrady,
 pan Kahler Vojt., říditel, Praha,
 „ Kallus E., fin. sekretář, Opava,
 paní Karlová J., Kr. Vinohrady,
 pan Kašpar Frt., vrch. revident, Praha,
 „ Kašpar A., odb. učitel, Smíchov,
 „ Kašpárek O., úředník banky,
 „ Praha,
 „ Dr. Katz L., advokát, Praha,
 „ Kerner J., profesor, Mělník,
 slč. Keřlková Bož., učit., Nymburk,
 pan Dr. Kepka E., v. inspektor st. dr.,
 „ Smíchov,
 slč. Klárová Zd., učitelka, Pečky
 „ n. dr.,
 pan Klazar J., továrník, Král. Dvůr,
 „ Dr. Klička L., Praha,
 „ Klika Miloš, stud. vys. šk., Praha,
 Klub cyklistů, Kr. Vinohrady,
 „ Čes. turistů, Praha,
 „ turistů, Mělník,
 pan Dr. Kodym O., Praha,
 „ Korběl Fr., soukromník, Praha,
 „ Kordina K., profesor, přednosta
 „ odboru, Praha,
 slč. Korešová Ant., Praha,
 pan Kořenský J., spisovatel, Smíchov,
 „ Kořízek K., odb. učitel, Úpice,
 „ Ing. Košťál A., Král. Vinohrady,
 „ Koubek J., vrch. fin. rada, Ví-
 „deň,
 „ König J., zub. technik, Praha,
 „ Mg. Ph. Körner F., Wolfsberg,
 „ Kratochvíle R., rada zem. soudu,
 „ Praha,
 „ Dr. Kreiml G., notář, Praha,
 „ Dr. Krejčí R., Karlín,

- pan Dr. Krejčí R., kr. zem. rada, Smíchov,
sl. Krejčová Z., učitelka, Praha,
pan Kresl J., inspektor drah, Smíchov,
„ Kretší J., technik, Praha,
„ Kronbauer J., lékárník, Praha,
„ Kröschl A., velkoobchodník, Praha,
„ Kruiš J., ing. chemie, Praha,
„ Křivánek V., studující, Zürich,
sl. Krivánková V., filosofka, Král. Vinohrady,
pan Kubín V., učitel, Žižkov,
„ Kubišta A., měst. okr. dozorce, Praha,
sl. Kubrychtová M., učitelka, Mnich. Hradiště,
pan Kučera Fr., ing. chemie, Praha,
„ Kuffner J., spisovatel, Praha,
„ Dr. Kuffner K., univ. profesor, Praha,
„ Kuffner Z., gymn. prof., Praha,
„ Kuček Vil., technik, Král. Vinohrady,
„ Kundrát V., rada zem. soudu, Plzeň,
„ Kuthan A., komisař stát. drah, Plzeň,
„ Dr. Kuthan K., komisař c. k. stát. drah, Řevnice,
„ Lah J., filosof, Král. Vinohrady,
sl. Laifrová M., N. Bydžov,
pan Landa A., vrch. zem. stav. rada, Praha,
sl. Langová M., učitelka, Č. Brod,
pan Dr. Latzel O., komisař stát. drah, Praha,
„ Dr. Lauschmann B., zem. vice-sekretář, Smíchov,
„ Dr. Laxa O., doc. vys. škol., Praha,
„ Lederer B., učitel, Kladno,
„ Leifer L., dvor. rada, Smíchov,
„ Lindacker G., vrch. kontrolor, Praha,
„ Linder J., účetní, Cerhenice u Velimi,
„ Dr. Lindner R., říd. rada, Smíchov,
„ Dr. Linhart Fr., Smíchov,
„ Lipold F., právník, Král. Vinohrady,
J. J. kníže Lobkovic Ferdinand, nejvyšší zem. maršálek král. Českého, Praha,
pan Dr. Lokay E., okr. lékař, Praha,
„ Löffler Aug., škol. rada, Praha,
„ Ing. Luka, Praha,
„ Lušín Al., technik, Praha,
„ Dr. Machát F., profesor, Praha,
„ Maixner A., studující, Praha,
- pan Maixner E., studující, Praha,
„ Malý Z., tajemník, Karlín,
„ Dr. Mandl K., cis. rada, sekretář zeměd. rady, Praha,
„ Dr. Marek K., z. advokát, Praha,
„ Martelanc Sv., technik, Praha,
„ Martinec Fr., soukromník, Král. Vinohrady,
„ Dr. Matoušek R., soudce, Praha,
„ Mattuš J., soudce, Praha,
„ Dr. Mattuš K., vrchní řídící zem. banky, Praha,
dp. P. Maurer F., farář, Ovčáry,
„ Mayer A., účet. oficiál, Horní Liboc,
paní Mayerová M., choť oficiála, Horní Liboc,
sl. Merzova Z., učitelka, Louny,
„ Merzova M., učitelka, Louny,
pan Mikeš A., řídící hud. ústavu, Praha,
„ Mikulejský Fr., řídící cukrovaru, Praha,
„ Dr. Mikulejský Z., Praha,
„ Dr. Miller J., zem. vicesekretář, Praha,
sl. Mlynářová J., učitelka, Nusle,
pan Dr. Mladějovský Vlad., Praha,
„ Dr. Mrázek K., okr. lékař, Praha,
paní Müllerová J., maj. domu, Smíchov,
pan Dr. Nedbal R., advokát, Král. Dvůr,
„ Nedoma J., škol. rada, Karlín,
„ Dr. Nedoma V., Král. Vinohrady,
„ Neff M., ing. chem., Praha,
sl. Nekutová R., učitelka, Smíchov,
pan Dr. Nesý P., advokát, Praha,
sl. Neumannová F., učitelka, Praha,
pan Dr. Němec J., z. advokát, Karlín,
„ Novák Aug., vrch. úředník, Praha,
„ Novák Vítězslav, hud. skladatel, Praha,
„ Nousek Jos., úč. rada, Praha,
„ Nýdrle Ant., cis. rada, Král. Vinohrady,
„ Dr. Obešlo Jaroslav, zem. vicesekr., Kr. Vinohrady,
Odbor klubu čes. turistů v Domažlicích,
— — v Jilemnici,
— — na Kladně,
— — v Klatovech,
— — v Král. Dvoře n. L.,
— — v Lounech,
— — v Náchodě,
— — v Novém Městě na Moravě,
— — v Plzni,
— — v Příbrami,
— — v Rokycanech,

- Odbor klubu čes. turistů v Roudnici,
— — v Rychnově n. Kn.,
— — v Sušici,
pan Ott O., z. stav. rada, Smíchov,
„ Otto J., cis. rada, nakladatel, Praha,
„ Otto Jar. ml., Praha,
„ Orel V., právník, Praha,
sl. Ottová M., Praha,
„ Paloušová M., učitelka, Praha,
„ Pasovský Vr., stav. rada, Praha,
pan Patočka B., maj. realit, Praha,
„ Paul J., profesor, Praha,
„ Pavlíček J., adv. konc., Tolmin,
„ Pavlin J., technik, Praha,
„ Dr. Pavloušek J., advokát, Ml. Boleslav,
„ Dr. Pavloušek L., advokát, Královupy,
„ Dr. Pečírka J., státní lékař, Praha,
„ Pešíšek M., profesor, Praha,
„ Dr. Pešina M., univ. profesor, Praha,
„ Dr. Peták V., starosta města Plzně,
„ Petera O., obchodník, Slaně,
„ Peternel A., akad., Praha,
„ Dr. Petr L., profesor, Smíchov,
„ Peyer Fr., zlatník, Praha,
„ Pilát R., prok. banky, Praha,
„ Dr. Pilát A., zem. rada, Praha,
„ Dr. Pipek Old., Smíchov,
„ Dr. Pippich K., zem. poslanec, advokát, Chrudim,
„ Pisecký P., soud. adj., Smíchov,
„ Pištěk E., architekt, Smíchov,
„ Plischke Aug., rada zem. soudu, Plzeň,
„ Plischke J., inženýr, Smíchov,
paní Plischková B., choť inž., Smíchov,
pan Plýva A., zem. inspektor, Smíchov,
sl. Plývová L., učitelka, Smíchov,
pan Podhajský J., profesor, přednosta odboru, Praha,
„ Podlipský K., revident, Praha,
„ Mg. Ph. Počí Jos., Vídeň,
„ Dr. Ponec K., advokát, Mirovice,
sl. Pokorná A., řídící, Smíchov,
pan Dr. Pokorný K., šl., vrchní inspektor, Vinohrady Kr.,
„ Dr. Pokorný V., z. sekretář, Smíchov,
„ Dr. Polívka J., univ. prof., Kr. Vinohrady,
„ Porš A., vrch. úč. banky, Černošice,
„ Prachenský St., stud., Praha,
„ Dr. Prachenský Vojt., zem. sekr., Praha,
- paní Preissová Gabr., spisovatelka, Praha,
pan Procházka Fr., říd. zem. banky, Praha,
„ Procházka Kar., stud., Vídeň,
„ Protivenský H., správce cukrovaru, Hospozín,
paní Prusíková L., Kr. Vinohrady,
pan Pták J., přednosta, Praha,
pan Purkyně J., ryt., vrchní inž., Smíchov,
„ Rambousek A., učitel, Praha,
„ Rambousek J., stud. fil., Kr. Vinohrady,
„ Raym M. E., úředník, Praha,
„ Reif K., právník, Smíchov,
„ Dr. Reinsberg J., dvor. rada, Praha,
„ Dr. Riegl Aug., Praha,
„ Dr. Riegel O., advokát Ústí n. Orli,
„ Rohr J., maj. realit, Smíchov,
„ Rojko J., úředník banky, Praha,
„ Rott V., spolumaj. fy., Praha,
„ Dr. Roušal A., řídící měst. škol, Libeň,
sl. Roubínková A., učitelka, Praha,
pan Dr. Rozsival K., Brno,
„ Rozum Ondř., učitel, Praha,
„ Dr. Rubeška V., vládní rada, Praha,
„ Rus J., technik, Praha,
„ Rutte Mir., Praha,
„ Růžicka A., řídící banky, Praha,
paní Růžicková B., choť inž., Smíchov,
pan Růžicka Jos., právník, Praha,
paní Růžicková K., choť říditele, Praha,
pan Dr. Růžicka L., mag. komisař, Praha,
„ Dr. Růžicka Pavel, mag. rada, Praha,
„ Růžicka Petr, inženýr, Smíchov,
„ Dr. Růžicka Vlad., univ. docent, Kr. Vinohrady,
„ Dr. Rybář J., stav. rada, Praha,
sl. Řeháková A., učitelka a spisovatelka, Praha,
pan Řeřicha J., velkoobchodník, Kr. Vinohrady,
„ Sallač J., prof. realky, Kr. Vinohrady,
„ Sedlák J., technik, Praha,
„ Sedlák V., vrch. insp. stát. drah, Praha,
„ Sedlák V., velkoobch., Kr. Vinohrady,
paní Sehnalová P., choť učitele, Hořice,
pan Sehnal Jos., učitel, Hořice,
„ Dr. Seidl Fr., advokát, Bystřice n. P.,

- pan Ph. C. Seifert Mil., kand. prof., Sušice,
 „ Semanský Jos., úřed. banky, Kr. Vinohrady,
 slč. Semerádová K., učitelka, Praha,
 pan Dr. Schauer A., zem. poslanec, advokát, Praha,
 „ Schenek O., vrch. insp. stát. drah, Kr. Vinohrady,
 „ Dr. Scherer Fr., univ. prof., Praha,
 paní Schmattová Lud., Kr. Vinohrady,
 pan Schmaus R., komisař stát. drah, Vídeň,
 paní Schmídová E., choť továrníka, Oberndorf,
 pan Schmutzer F., vlád. rada, Praha,
 „ Schönbach J., revident, Praha,
 „ Schreiber O., lékárník, Žižkov,
 „ Schreyer Jos., ředitel, Praha,
 „ Schwarz Josef, lesmistr, Smíchov,
 „ Schwarzer H., stav. rada, Jindř. Hradec,
 „ Schwarzl Kam., kapitán řad. lodě, Pola,
 „ Schulz Jos., továrník, Hradec Král.,
 „ Dr. Sitenský Frant., zem. inspektor, Kr. Vinohrady,
 „ Dr. Skácelík F., Píseň,
 „ Skokan Jiří, vrch. inženýr drah, Kr. Vinohrady,
 „ Sládek Jar., asp. farm., Mělník,
 pan Smetana Emil, řid. záložny, Smíchov,
 slč. Smetanova Majd., Smíchov,
 paní Smetanová Jos., Praha,
 pan Smetana Vlad., právník, Praha,
 „ Smutný Jos., okr. hejtman, Žižkov,
 „ Sojka František, vrch. úředník hyp. banky, Kr. Vinohrady,
 „ Soukup J., zvěrolékař, Jilemnice,
 Spolek českých turistů v Jičíně,
 pan Spiller J., právník, Lublaň,
 „ Steinhauser Ferdinand, soukr., Plzeň,
 slč. Stěhulová C., učitelka, Praha,
 pan Strádal Jos., inženýr, Budějovice,
 slč. Stránská Amal., učitelka, Vrsovice,
 pan Dr. Strobach Zd., z. advokát, Praha,
 „ Dr. Strouhal Čeněk, dvor. rada, Praha,
 Studentská Revue Praha,
 pan Stüdl Karel, vrch. úředník čes. spořitelny, Praha,
 „ Svoboda K., kontr. rak. uher. banky, Praha,
- pan Svoboda Jan, ředitel zast., Karlín,
 „ Svoboda O., úř. hyp. banky, Smíchov,
 „ Šafařík František, stavitel, Praha,
 „ Suda Frt., úředník pojišť. Praha,
 „ Dr. Šafařovič Jaroslav, zem. rada, Smíchov,
 „ Dr. Šafařovič Jindřich, zemský sekretář, Smíchov,
 slč. Šámalová Bož., učitelka, Praha,
 pan Šašek Frant., obchodník, Praha,
 „ Dr. Šebesta Kar., advokát, Praha,
 „ Dr. Šíkl Heřman, advokát, Plzeň,
 slč. Šilova Vl., Kolín,
 pan Dr. Šimer C., Praha,
 „ Dr. Šimer L., advokát, Praha,
 dp. P. Šittler Eduard, farář, Žižkov,
 „ P. Škorpil Frt., kaplan, Praha,
 pan Šorm Jos., inženýr, Praha,
 „ Štátný J., lékárník, Praha,
 „ Štátný Otokar, maj. realit, Bubenč,
 paní Štěrbová A., choť správce, Pečky,
 pan Štěrbá A., stud., Pečky,
 „ Štěrbá Dom., vrch. insp., Praha,
 „ Štěpán Alois, inženýr, Praha,
 slč. Štěpanová Jul., učitelka, Chrudim,
 pan Štětka Jos., velkoobchodník, Praha,
 „ Štulc Ladisl., zem. rada, Smíchov,
 „ Dr. Švanda ze Semčic Karel, zem. sekretář, Smíchov,
 „ Dr. Švigelj A., advokát, Lublaň,
 „ Dr. Šulc V., Smíchov,
 „ Tábořský Frant., profesor, Praha,
 „ Tallowitz Ferd., velkoobchodník, Praha,
 „ Dr. Tausch Karel, vicepresident kraj. soudu, Plzeň,
 „ Dr. Tengler Jos., obv. lékař, Třemošná,
 „ Tepiš Jos., ředitel banky, Prostějov,
 „ Tesař Josef, professor, Praha,
 „ Dr. Tichý Lad., advokát, Praha,
 „ Tille Antonín, nám. řidit. živn. banky, Praha,
 „ Dr. Tille Václav, univ. profesor, Praha,
 „ Tomášů Jar., velkostatkář, Hor. Krč,
 „ Dr. Tominšek Frt., odvetník, Lublaň,
 „ Dr. Tonder Ferd., advokát, Praha,
 „ Topol Mil., auskultant, Č. Budějovice,
 „ Totzer Rud. ml., Praha,
 slč. Trázníková E., Praha,
 „ Trázníková R., Praha,

- pan Válek Ot., vrchní úředník zemské banky, Praha,
 „ Dr. Valenta Lad., advokát, Praha,
 „ Dr. Vančura Jindřich, profesor, Smíchov,
 dp. P. Vaněček Jos., farář, Mikulovice,
 pan Dr. Vaněk Ludvík, zem. rada, Praha,
 paní Vaňková Zd., choť zem. rady, Praha,
 pan Vavken E., filosof, Cerkle,
 dp. P. Vávra Prokop, katecheta, Libeň,
 pan Vávra Václ., právník, Praha,
 „ Vejrych J., arch., Praha,
 „ Dr. Vejvar J., advokát, Karlín,
 „ Velflík Josef, dvorní rada, Smíchov,
 „ Vendulák Karel, cis. rada, ředitel, Praha,
 „ Veselý Jul., ředitel banky, Praha,
 „ Dr. Věženský Frant., soudní adj., Falknov,
 „ Věženský J., filosof, Praha,
 „ Dr. Vlach Jarosl., škol. rada v. v., Smíchov,
 „ Vinš Ant., úředník pojišť., Praha,
 „ Vočka Frant., inženýr, Smíchov,
 „ Vodička Luděk, prokurista, Tábor,
 „ Vodrážka Josef, hlavní pokladník, Praha,
 „ Vomáčka Jarosl., architekt, Smíchov,
 „ Vomáčka Rud., arch., Smíchov,
 „ Vončina J., právník, Praha,
 „ Dr. Vondráček Jan, rada zem. soudu, Praha,
- pan Vondráček Jos., stavitel, Smíchov,
 „ Vondráček Otokar, architekt, Smíchov,
 „ Vonostránský V. J., Praha,
 „ Dr. Vorel Zdeněk, zást. stát. návladního, Praha,
 „ Vostřel V., profesor, Plzeň,
 „ Dr. Voženílek J., zem. rada, Smíchov,
 „ Dr. Völker O., univ. prof., Kr. Vinohrady,
 „ MUDr. Wachsmann Al., zubní lékař, Praha,
 „ Dr. Wellner Ant., advokát, Klattovy,
 „ Dr. Wiesenberger Kar., advokát, Praha,
 „ Wieser Jos., právník, Podgora,
 „ Wunsch Hugo, mag. rada, Kr. Vinohrady,
 „ Wüst Eduard, lékárník, Ronšperk,
 „ Dr. Zafouk J., okr. lékař, Praha,
 „ Dr. Záhoř Jindř., zdr. rada, Praha,
 „ Zeithammer Frt., vrch. úředník banky, Praha,
 „ Dr. Žitěk Em., advokát, Praha,
 paní Zubatá Jindřiška, choť univ. prof., Smíchov,
 pan PhDr. Zubatý Jos., univ. prof., Smíchov,
 „ Zvoníček Frant., učitel měšť. školy, Praha,
 „ Ženíšek Bohusl., inženýr, Plzeň,